

УДК 624.042.7

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КОРОЗІЙНИХ ПОШКОДЖЕНЬ НА ДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ КАРКАСНИХ СПОРУД

Курило В. Є., магістр; Чабан В. П.¹, к. т. н., доц.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

chaban.viacheslav@pdaba.edu.ua

Постановка проблеми. Ще за даними нагляду за станом сталевих конструкцій в 1970–1980-х рр. було встановлено, що корозія зменшує сумарний обсяг (сумарну вагу) металевих конструкцій щорічно приблизно на 1–1,5 %. При цьому результати аналізів аварійних ситуацій показали, що за останні 50–60 років невідомо зростає процент аварій та відмов конструкцій за рахунок порушень правил експлуатації споруд (в тому числі – і за рахунок невчасного відновлення антикорозійного покриття, і, відповідно, розвитку корозійних пошкоджень).

При виконанні розрахунків та аналізу напружено-деформованого стану сталевих конструкцій важливим питанням є врахування наявних навантажень та впливів та роботи конструкцій із можливістю їх розвитку в часі (у відповідності до вимог національних стандартів [1; 2]). Відповідно, для детального аналізу напружено-деформованого стану різних споруд (в тому числі – і споруд каркасного типу) рекомендується використання просторових моделей, що враховують реальні умови роботи окремих конструкцій та споруди в цілому [3].

Крім того, в подібних розрахунках доцільно виконувати аналіз також і динамічних характеристик об'єктів (власних частот та форм коливань, значень недружнього опору окремих конструкцій та споруди в цілому, амплітуди коливань).

Мета дослідження. Мета роботи полягає у визначенні впливу розвитку корозійних пошкоджень на динамічні характеристики окремих конструкцій та споруд каркасного типу в цілому, а також впливу на напружено-деформований стан споруди і на перерозподіл внутрішніх зусиль та напружень між елементами конструкцій (що входять до складу будівель каркасного типу) – при завантаженні різними видами впливів (в тому числі – динамічними). Це дозволить ефективно оцінювати технічний стан споруди та визначати необхідність підсилення.

Основні результати. Особливості впливів дефектів і пошкоджень на значення власних частот добре відомо – але в більшості – для конструкцій балкового типу (див., наприклад, [4] та ін.). Але вже в роботах українських вчених було запропоновано використовувати динамічні характеристики в якості інтегрального показника для оцінки технічного стану [5].

Дана робота є розвитком загальної методики – стосовно до будівель та споруд каркасного типу (із наявністю колон, вертикальних зв'язків по колонах, ригелів перекриттів та покриття, а також наявністю жорстких дисків перекриття та покриття).

В роботі наведені дослідження напружено-деформованого стану та динамічних характеристик каркасних будівель різних типів: сталеві багатоповерхові етажерки, що працює за рамно-зв'язковою схемою (див. рис. 1) та одноповерхові будівлі, що працює за рамною схемою (див. рис. 2).

Дослідження просторової роботи каркасів показали, що: локальний розвиток корозії колон каркасів (на довжині до 1,0 м) призводить до незначних змін в значеннях частот поступальних коливань (до 5–7 %); розвиток загальної корозії колон (на всю висоту) призводить до змін в значеннях частот до 40 %; корозія вузлів вертикальних

зв'язків та ригелів призводить до змін в значеннях частот до 70 %, а також до значного перерозподілу зусиль в елементах каркасу.

Також для розглянутих споруд було проаналізовано підвищення несучої здатності конструкцій за рахунок зміни їх власних частот – при дії динамічних навантажень. При їх наявності можна спостерігати значне зменшення згинальних моментів та поперечних зусиль в колонах – за рахунок підвищення власних частот коливань, і, відповідно, до зменшення динамічної складової навантажень. Наприклад, для будівлі на рисунку 1 (при сейсмічному навантаженні) зменшення частоти на 10–15 % призводить до зменшення згинальних моментів M та поперечних зусиль Q на 25–30 %.

Рис. 1. Багатоповерхова етажерка та її розрахункова модель

Рис. 2. Одноповерхова багапролітна будівля та її розрахункова модель

Висновки. В роботі показаний вплив розвитку корозії на динамічні характеристики споруд, а також на загальних напружено-деформований стан споруд. Також показано, що при наявності динамічних навантажень підвищення несучої здатності конструкцій (навіть із значним корозійним зносом) може виконуватись шляхом коректування значень власних частот.

Список використаних джерел

1. ДБН В.2.6-198:2014. Сталеві конструкції. Норми проектування. Київ : Мінрегіон України, 2014. 199 с.
2. ДСТУ Б В.2.6-210:2016. Оцінка технічного стану сталевих будівельних конструкцій, що експлуатуються. Київ : Мінрегіон України, 2017. 80 с.
3. ДСТУ Б В.3.1-2:2016. Ремонт і підсилення несучих і огорожувальних будівельних конструкцій та основ будівель та споруд. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2017. 67 с.
4. Dimarogonas A. D. Vibration of cracked structures : a state of the art review. *Engineering Fracture Mechanics*. 1996. Vol. 55 (5). Pp. 831–857.
5. Volodymyr Kulyabko, Maryna Babenko. Synergy of vibroecologists, programmers, inventors and testers of buildings and structures under the evaluation of the impact of the dynamics of structures. S 94 Sustainable housing and human settlement : monograph; under the general editorship Savytskyi M. Dnipro–Bratislava : SHEI “Prydniprovskya State Academy of Civil Engineering and Architecture”–Slovak University of Technology in Bratislava, 2018. 263p. ISBN 978-966-323-182-2. Pp. 108–115.